

РЕШЕНИЕ

№ 6315

гр. София, 26.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 64 състав, в публично заседание на 03.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калинка Илиева

при участието на секретаря Спасина Иванова и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **2183** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.204, ал.4 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във вр.с чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба, подадена от П. М. Д., ЕГН [ЕГН], срещу Столична дирекция на вътрешните работи /СДВР/, с която се иска присъждане на обезщетение в размер на 2000 лв. за претърпени неимуществени вреди причинени от незаконосъобразни действия по задържане със заповед с рег. № 2384-916 от 28.05.2019 г., отменена с влязло в сила решение № 6487/04.11.2022г. постановено по КНАХД № 7277/22 г. по описа на АССГ, 19 касационен състав.

Ищецът твърди, че от задържането му има причинени множество неимуществени вреди изразяващи се в това, че задържането е извършено пред училището на децата му (М. П. Д., Е. П. Д. и В. П. Д.), пред техните очи. Сочи, че задържането е извършено пред очите на неговата майка, тъй като той я бил завел да види представление на децата в училището им. Веднага след представлението, когато двамата излезли от двора на училището се приближил спокойно към служителите на СДВР, които вече разговаряли с Л. Д. (тогава негова съпруга, през периода са се водили бракоразводно дело и дело за защита от домашно насилие), а и с нейния адвокат по телефона, след това изненадващо решили да го задържат. Това предизвикало допълнителен стрес и продължителен психически дискомфорт в него, заради безпокойството и тревогите, които изпитвала майка му. Излага доводи, че задържането е извършено публично,

пред множество свидетели - деца от училището, учители и родители, присъствали на представлението в училището, от което се почувствал унижен и засрамен, пристеснявал се и за бъдещото отношение към децата му от техни съученици, както и за разпространяване на информацията в цялото училище, където работела и бившата му съпруга. Почувствал се засрамен, че е задържан пред очите на познати хора, на които трудно може да обясни, че не е направил нищо лошо.

Ищецът твърди, че в същия ден преди да бъде задържан, Л. Д. извършила акт на домашно насилие спрямо децата по време на представлението, докато голямото дете играло на сцената, за да откъсне и накаже децата, които искали да гледат представлението заедно с него и неговата майка. За това насилие към децата Л. Д. е осъдена по ЗЗДН. Поради задържането си П. Д. не могъл да защити децата от майка им, която била истинския домашен насилник в случая. Това засилило усещането му за несправедливост.

Твърди, че задържането му е незаконосъобразно и безсмислено, доколкото не е извършвал насилие, нито е правил опит да се укрива и през този почти 24 часов диапазон не са извършвани никакви конкретни действия по разследване, които да налагат задържането му за толкова дълго време. Излага, че тази безсмисленост, произволност и безотговорност на задържането му породила в него трайни чувства за безпомощност и отчаяние, които се отразили на работата му като управител на ООД, свързана с предприемчивост и проектна дейност. Сочил, че е загубил за дълго време желанието си да участва в нови бизнес инициативи, съкращавал ангажиментите си, отказвал служебни пътувания и събирания с колеги. Здравословното му състояние от средата на месец май 2019 г. било влошено. На 20.05.2019г. бил установен хроничен хепатит, като му било назначено лекуване, което следвало да се спазва стриктно. То включвало прием на лекарства три пъти на ден. Задържането е спомогнало и за настъпване на психически заболявания, изразяващи се в напрегнатост, панически атаки, настъпващи 1 -2 пъти седмично, нарушен сън и чувство на умора в следствие на нарушения сън.

Ето защо иска присъждане на сумата от 2000 (две хиляди) лева, представляваща обезщетение за нанесените му неимуществени вреди, изразяващи се в чувства на срам, унижение, безпокойство, психически дискомфорт, умора, несправедливост и недоверие, влошаване на отношенията му с децата му, поява на безсъние, панически атаки, страх за здравето си и дискомфорт, ведно със законната лихва от датата на задържане (28.05.2019г.) до окончателно изплащане на сумата.

Ответникът – Столична дирекция на вътрешните работи оспорва предявения иск като неоснователен и недоказан. Твърди, че ищецът не сочи доказателства за твърдените морални вреди, които дори не са конкретизирани. Сочил още, че при непредставянето на доказателствата за тях не може да се изследва и причинно – следствената връзка между претендираните имуществени вреди и воденото наказателно дело с административен характер.

В отговора е аргументирано становище, че в случая е налице само един елемент от фактическия състав на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ – незаконосъобразен акт на административен орган, отменен по съответния ред като такъв. При липсата, на който и да е от елементите на посочения фактически състав не може да се ангажира отговорността на държавата по реда на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ. Останалите два елемента не са налице. Ответникът излага още, че обезщетение се присъжда, когато неимуществените вреди са пряка и непосредствена последица от увреждането, както и

че причинната връзка е зависимост, при която деянието е предпоставка за настъпването на вредата, а тя е следствие на конкретното действие или бездействие на деликвентата. Причинната връзка не се предполага, а трябва да се докаже.

При условията на евентуалност моли съда да намали предявения размер от 2000 лева, тъй като е завишен и недоказан.

Ответникът сочи, че твърдените за нанесени неимуществени вреди във връзка със задържането на ищеца не са доказани. Прави възражение по допустимостта на свидетелските показания. Претендира разноски. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Представителят на СГП счита, че искът е основателен.

Съдът, като взе предвид становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното.

По отношение на ищеца е била издадена заповед за задържане рег. № № 2384-916 от 28.05.2019 г., от полиция при 09-то Районно управление на Столичната дирекция на вътрешните работи (РУ - СДВР), на основание чл. 72, ал.1, т.2 от Закона за министерството на вътрешните работи (ЗМВР), за срок до 24 часа.

С влязло в сила на 4.11.2022 г. решение № 6487/4.11.2022 г. на АССГ, XIX-ти касационен с-в, постановено по НАХД № 7277/2022 г. посочената заповед за задържане е отменена.

По делото е разпитан св. Н. И. Т., брат на ищеца. Свидетелят сочи, че по време на бракоразводното дело на брат си имало молба от страна на съпругата му за защита от домашно насилие. На 28.05.2019 г. бил по работа в града и майка им му се обадила много разтревожена, че ищецът е задържан, че трябва да му занесе храна и лекарства в 09 РУ–СДВР. По това време ищецът се лекувал от хроничен хепатит и трябвало да взима всякакви лекарства всекидневно. Не могъл да влезе в апартамента му, защото нямал ключ. Това, което успял да му вземе, е някакви сухи храни и да му ги занесе. Не могъл да се види тогава с ищеца. Не го допуснали да се видят.

Ищецът бил в много тежко психическо състояние след задържането. Много е привързан към децата. Не бил спал цяла нощ. Много притеснен бил за децата, за тяхната реакция от случилото се. От майка му разбрал, че децата по време на събитието са били много притеснени. Е. е плакала на излизане от неин концерт. На другия ден след това събитие, на 29-ти, другото му дете М. е имала рожден ден. Те са питали, (не знае кой точно, дали М. или В.): „...Защо баща ми го арестуват, престъпник ли е?“. Това е станало пред всички деца и учители в училището.

Задържането на ищеца по време на концерта на децата му се отразило много лошо. Дни наред се обаждал на свидетеля по всяко време да говори за децата. Отразило се на здравето му. Той после ходил на психиатър. Пил лекарства, едното за сън, защото не можел да спи, а другото някакво успокоително - диазепам може би. Преди това не е пил и си спял спокойно. Никога преди това той не е имал проблеми. Почти една година той бил в една такава форма като депресия. Ограничил дейността, която извършвал. Те по принцип са планинари и ходят по планината, карат колела. Не искал да ходи и единственото му обяснение било за това как децата са възприели това как ще се отчуждят от него. Три месеца след случая не ги е виждал, защото те били отведени от бившата съпруга на ищеца в провинцията съзнателно, за да ги отчужди. Не му се отразило никак добре психически това задържане.

Всичко това му се отразило и на работата. Ищецът имал бизнес пътувания на групи в чужбина. Спрял да го прави след това. По това време подготвял докторантура по

философия. Тази докторантура не я реализирал и спрял да работи по нея.

Главната му грижа била свързана с това да изчисти образа си пред децата и да може те да не се отчуждят от него. Преди това децата искали да живеят с него. Той се молил на брат си да носи на децата подаръци и други неща. Носил два, три пъти, обаче получил обаждане от бившата съпруга да спре да го прави това. В момента е детски възпитател в детска ясла. Тя е педагог, със специалност „Начална педагогика“, има и специалност „Филология“.

Преди задържането ищецът имал ограничителна заповед. Той винаги е ходил и винаги е искал да ходи на тези мероприятия, свързани с децата, но по време на тази заповед той не е ходел. След задържането бил много притеснен и затворен по отношение на учителите, родителите и децата, тъй като познавал всички учители и те него го познавали.

Бракоразводният процес и предоставянето на родителските права продължава.. На никой не се отразява добре бракоразводен процес, но тази промяна в настроенията и тези депресивни състояния и да се обажда посред нощ да пита за децата, било след заповедта. Преди това не е посещавал психиатър.

Съдът, като взе предвид така установеното, както и становищата на страните, намира следното:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.

Законът за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/, в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ предвижда, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност.

Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите.

Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми.

В тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите предпоставки по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата.

Съгласно тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по т.гр. дело № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожяеми, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването. В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с

което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване.

Правото на обезщетение възниква от момента на увреждането, което е в резултат от действие на акт, противоречащ на закона. Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право възниква от момента на отмяната на административния акт като незаконосъобразен - член 204, ал. 1 от АПК, който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материалноправна легитимация.

Безспорно по делото се установява първата от кумулативно необходимите предпоставки за основателността на иска, а именно – постановен административен акт, впоследствие отменен като незаконосъобразен, с влязло в сила съдебно решение.

Видно от цитираното по-горе решение на АССГ обаче се установява, че заповедта, вследствие отмяната на която се претендират вреди, е отменена не поради причини, които са в причинна връзка от поведението на ищеца, а поради причини от процесуален характер. Видно от това решение е прието, че актът следва да се отмени поради това, че заповедта за задържане не съдържа в достатъчна степен описание на фактическите обстоятелства. Липсват мотиви – не е налице описание на обстоятелствата, налагащи задържане на лицето, на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР. Заповедта е отменена, без да е разгледано поведението на ищеца, а именно – съдът не се е произнесъл по въпроса дали в действителност е налице неправомерно поведение или не.

Същевременно от доказателствата по делото се установява, че по отношение на ищеца е постановена заповед за незабавна защита от 6.12.2018 г., по гр.д. № 77138/2018 г. на СРС, с която П. М. Д. е задължен да се въздържа от извършване на домашно насилие по отношение на съпругата си и трите си малолетни деца; забранено му е да ги приближава на разстояние по-малко от 100 м., а срещите с тях ще се осъществяват в Детски контактен център, в определени дни и часове.

Именно нарушение на заповед за незабавна защита е посочено като като основание за издаване на заповедта. В този смисъл е и приетото за установено видно от мотивите /и които мотиви имат обвързваща сила по отношение на ищеца/ на цитираното по-горе решение на АССГ – ищецът е присъствал на концерт на училището, в което са учили децата му, на който концерт са присъствали както те, така и тяхната майка. Това деяние е осъществено по време на действаща заповед, цитирана по-горе.

Предвид така установеното следва да се приеме, че не е налице причинна връзка. Видно от изложеното следва да се приеме, че твърдените от ищеца болки и страдания са причинени във веригата от събития не именно поради постановяване на незаконосъобразната заповед. Първоначалната първопричина, *conditio sine qua non*, без която не би се стигнало до постановяване на заповедта се дължи именно на поведението на самия ищец.

На следващо място, въз основа на събраните по делото доказателства следва да се направи извод, че именно вследствие на този незаконосъобразен акт ищецът е претърпял неимуществени вреди. Съгласно указанията, дадени в т. 3 на т.р. № 3/22.4.2004 г. на ОСГК на ВКС при наличие на съпричиняване съдът е длъжен във всеки конкретен случай да изследва дали претърпените вреди са единствено в причинна връзка с поведението на пострадалия – тогава приложение следва да намери чл. 5, ал. 1 ЗОДОВ или не – тогава приложение следва да намери чл. 5, ал. 2 ЗОДОВ.

В конкретния случай съдът намира, че е налице първата хипотеза. Т.е. поведението на ищеца – присъствието му на описаното събитие при наличие на постановена и действаща заповед за незабавна защита е в причинна връзка с претърпените вреди. Т.е. именно това поведение е *conditio sine qua non*, без което не би се стигнало до постановяване на заповедта и впоследствие – до отмяната ѝ като незаконосъобразна. Ето защо съдът намира, че не са налице предпоставките за основателност на иска, поради което следва да се отхвърли. По разноските. Ищецът следва да се осъди да заплати на ответника сумата от 100 лв. юрисконсултско възнаграждение. Въз основа на тези мотиви съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от П. М. Д., ЕГН [ЕГН] срещу Столична дирекция на вътрешните работи, иск за заплащане на сумата от 2000 лв., претендирана като обезщетение за неимуществени вреди– болки и страдания от издадена заповед за задържане - заповед с рег. № 2384-916 от 28.05.2019 г., издадена от полицейски орган на 09 РУ, отменена с влязло в сила решение № 6487/04.11.2022г. постановено по КНАХД № 7277/22 г. по описа на АССГ, 19 касационен състав. ОСЪЖДА П. М. Д., ЕГН [ЕГН] да заплати на Столична дирекция на вътрешните работи сумата от 200 лв. разноски. РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от уведомяването за изготвянето му.

СЪДИЯ: